

Gnjevni bog u školskoj klupi: pakao za druge i drugačije

Autor/ica Saša Radusin Objavljeno: 31. prosinca 2022.

◆ Tema: vjeronauk

Drugačija škola za uspješnije društvo-obrazovna reforma i društvene promjene

Ilustrativna fotografija (Pixabay)

Vanda ide u peti razred osnovne škole u jednoj europskoj zemlji, i to je njezina druga škola u desetogodišnjem životu. Iz prve škole je uz pomoć roditelja zapravo rado otišla, gotovo da je i pobjegla. Ispisala se iz svoje kvartovske škole nakon četiri godine vjeronauka i svega što je taj predmet neposredno ili posredno unio u njezin školski, obiteljski i emotivni život.

Naravno, Vanda nije išla na vjeronauk. Za vrijeme vjeronauka provodila je vrijeme s još jednom prijateljicom na hodniku ili u nekoj slobodnoj učionici. Odvojena od svog razreda. Nije to u početku bio neki problem, osim što

ponekad ni roditelji, ni nastavnici nisu znali gdje su im djeca. U ostale sate sve je bilo ok. Pod odmorima djeca iz razreda zajedno su se igrala, jedva da je itko primjećivao da Vande nema na satu vjeronauka.

"Ja i moja obitelj možda nismo tako dobri kao oni koji vjeruju u boga"

No, s vremenom, možda u drugom ili trećem razredu Vanda je počela razgovarati sa svojim prijateljicama u razredu o vjeronauku i vjeri. Bilo je to uglavnom **nešto o "stricu" Bogu i njegovim fantastičnim moćima, ali i strašnim kaznama.**

"Pitali bi me u razredu", prisjeća se desetogodišnja Vanda, "vjerujem li u boga?"

"Ne, bog ne postoji."

"Ali postoji, kako si onda ti nastala?" graknule bi mi prijateljice. "Paaaa, roditelji su me napravili."

"A tko je napravio tvoje roditelje?"

"Ok, a tko je napravio boga?"

"Pa Majka Božja, naravno."

"A tko je onda napravio Majku Božju...."

Tu bi ovaj mali teološki razgovor o postanku završio slijeganjem ramena, no **takvi su razgovori donijeli Vandi reputaciju čudakinje koja ne vjeruje u boga** već misli da je sve ovo nastalo tek tako, nekim čudom prirode bez boga i njegova plana. "Poslije su govorili da ja i moja obitelj možda nismo tako dobri kao oni koji vjeruju u boga, a jedan dečko mi je vikao i da ćemo vjerojatno gorjeti u paklu".

U paklu, je li, a otkud im to?

"Ne znam....ne znam....", spustila bi glavu zamišljeno kao da ponire negdje u dubinu svojih sjećanja koje možda i nije htjela evocirati.

Bog otac i Djed Mraz

Vanda je polako, u nekim sferama života, **već u drugom razredu morala odrastati brže** od većine svojih školskih kolega. Morala je tražiti odgovore na neka pitanja nekom svojom unutarnjom dječjom logikom. Naravno, da je nešto te logike nastalo i kod kuće s roditeljima ili s bakom i djedom.

No, i baka je, kaže Vanda, "valjda vjernica i ide u crkvu", no Vandu je podržavala da ne vjeruje u boga ako neće. "Ali je i uvijek govorila da se moliti ipak nije loše s vremena na vrijeme i da bi bilo dobro da ide bar malo na taj vjeronauk, možda koju godinu da nauči Oče naš i to"...

I baka je, misli Vanda, nekako najviše vjerovala tek kad zagusti, i po potrebi, zbog susjeda, zbog straha, tko zna. No kod djece ponekad taj osjećaj vanjske potrebe za bogom i njegovom ljubavi nije moguće tako lako utisnuti, **pogotovo**

ako se na tome nije radilo predano od malih nogu. Kao recimo s Djedom Mrazom.

Uglavnom, Vandini razgovori s kolegama iz razreda o bogu postajali su sve rjeđi, no ona i njezina prijateljica polako su od subjekata u razredu postajale objekti o kojima se uglavnom šapuće i sve češće ne poziva u igru.

Podijeljeni razred

Podijeljeni razred tako je nastavio još koju godinu, a onda je Vanda zajedno s roditeljima poželjela promijeniti sredinu i stigla u novo društvo, u školu **gdje vjeronauk ima svoju verziju koji se zove religijska kultura** i ne poučava o pravednom gnjevnom bogu koji nevjernike i neistomišljenike kažnjava paklom, već naprosto o svim religijama svijeta, njihovim miješanjima i suživotima.

Djeci tako duhovni autoriteti ne nameću priču o ispravnim i neispravnim obiteljima, pa se slobodno mogu dijeliti po nekim manje teškim pitanjima poput mode, glazbe, serija ili sporta koji prate.

Pitanje koje se nameće iz ove kratke priče koja se dobrim dijelom, barem do odlaska iz škole, može ispričati u gotovo svakom razredu u našoj zemlji jest kako da kao društvo djeci koja ne pohađaju vjeronauk u ovoj zemlji olakšamo školske dane i ne izazivamo podjele na one koji će "gorjeti u paklu i one koji neće".

Djeca sigurno ne vole zamišljati tu sliku bili oni mali ateisti ili vjernici.

Vjeroučitelji bez kontrole

Nećemo polemizirati je li vjeronauku mjesto u javnim školama ili ne i što sve može poći po zlu zbog **pokojeg prezaigranog vjeroučitelja** nad kojim nema ni ravnatelja, ni ministarstva, ni zakona, pa čak ni popa jer je to jedna duga i vječna dilema.

Ali nije jasno **zašto u Hrvatsku ni nakon 30 godina obrazovne politike** koju vodi jedna sekularna ustavna parlamentarna demokracija još uvijek nije uveden predmet poput religijske kulture koji bi djecu - umjesto da lutaju hodnicima ili se tek zbog straha od većine pridružuju katoličkom vjeronauku - poučavao da svakom svećeniku, vjeroučitelju, ali i bilo kojem autoritetu treba postavljati pitanja poput: "zašto bi obitelj koja ne vjeruje trebala biti gora od one koja vjeruje" i "zašto čovjeku **koji od društva otuđuje milijarde kuna crkva na misi čuva mjesto u prvom redu do oltara**"?

* Članak je četvrti dio autorske teme "Drugačija škola za uspješnije društvo-obrazovna reforma i društvene promjene". Objavljuje se u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.